

ЗАОЧНЫЙ ӨӨРЕДИЛГЕНИН ЧЕТНИЗИН КАЛБАРТЫР

Областын заочный ортумаа школы тургустунун келешинде бээр беш чык болганы демдээр. Ол чыкка үнени шилде ол школын 96 кичи четниктеринин доозун, башкы билигин аттестаттарнын колга алганнар. 46 кичи четник классы доозанын дугайнда керекчилердин алганнар. Билгени билигин аттестаттарнын алганнарнын ичинде Тоора-Хем ортумаа школын башкы Хольдыр, Балганын мезанизация уулициенин курсынчы Сангажак, пассажирлер АТБ-нын слесари Юрий Белозеров, бус турбинанын электростанциянын машинисти Галина Нефедова, даг экспедициянын геофизин Илюкентий Лелепов, Танды районун «Революциянын чабымы» колхозуну көкчөзү Анастасий Шелюв олар бар. Заочный ортумаа школын кой-кой доозучулары туртуун дээди өөредилге черлеринде өөренип турарлар. Чижээ, Николай Хунажык МВД-нин дээди школында, Надежда Евстигнея Москванын полиграфия заочный институтунда, Семен Соколом Москванын геология заочный институтунда, Адар-оол Монгуш Кызылдын башкы институтунун заочный салбырында четниктерин өөренип турарлар.

Устуде баштайгы четниктеринер-биле холбаштыр областын заочный ортумаа школынын аялында четистерин дугайын чуулаары чуула. Школын аялында колга четпес чүе болза, өөреникчилерин өөредилге чыгып дооспай, өөредилгени ара каапкан чоруй баар чоруу болур-дур. Шапкылар өөреникчи баар өөреникчилер заочный школын өөреникчилеринин кеен-алдан хуузу бооп турары дыка четпес. Эртең өөредилге чыгында Улут-Хемниң ол чырыгына (Кызыл коорайнын) заочный школын консультация пунктуун ачыткаан, чыгында-даа ону феврал айда хаар ужура таварышкан. Чул дээрге тудуйу заводунун, автосепелге мастерскаянын аялычыннары кичээлдерге шуут келбестей бергенер болбойт. Ол ишкеш «Тыва даг дугу» тудууну Ак-Доугар суурдан заочный школын азын каш өөреникчилери турттаар бажын-балгатырнын таарымча чок болганын

тужурунда өөредилгенин ара калганнар. Өөредилгенин ара кааптар чорук Элегестин шахта өргеленин черинде алыктарын арызыга база тургулаан. Бар эвес чер-терде партия, совет, профсоюз, комсомол органдары заочный школын аялында боттуу дуазины хун буру берип турган болза өөредилгенин чыдаганын чокка ара кааптар өөреникчилер турбас турган ийик. Оон ийиң заочный ортумаа школын аялында база бир четпес чүе болза өөреникчилер чыдамын чүде хоорайларга, аялычыннары тургустарга боттадырып келгенине. Согула болза, заочный ортумаа школына өөредилге колхозтарын, совхозтарын оолдар, кыстарын кал-бай-биле хаара турарында.

Улус өөредилгенин органдарын болган чер-терде комсомол органдарынын чулула согула болза, оол, кыс буруунге доозтуган ортумаа эртемик бөөри, оларын эртем-билги чедип алынынга таарымчалыг бугу байдалдарын тургузары болур. Ийиң-даа болза, бо хунурде келер өөредилге чымыкче Кызылдын заочный ортумаа школынын адынга чүте 30 кичилер билиринин кириген, а заочный школын эске пункттарыныче өөренири күзөөнерден чыгыс-даа билиринин келбеп бооп турар. Ол болза чер-терин комсомол, профсоюз органдарынын оолдар, кыстарын билги чедип алырынын чулула керек колга албайн, заочный школага оолдар, кыстарын калбай-биле хаара тургустарын талазы-биле боттуу кемчелер албайн турарын көргүзүп турар.

Заочный ортумаа школын өөреникчилеринин санин көзүндү, оларын өөредилге четниктеринин боттуун чедип алыр тээде, кээде сес чылым школаларын дээди эртемик башкылар-биле четпир саныг кылдыр хандырапы негетинип турар. Иччангаш харын-даа ол школалар чыныга аныктарнын ортумаа школын заочный өөредилге биле доозуп алырын чедип алыр керек.

В. ЧЕРКАШИН, областын заочный ортумаа школынын директору.

Септелге кидин түлүк

«Торгалыг» колхозун Чаа-Суур школынын аялычыннары, өөреникчилери чаа өөредилге чыгында септелге аялыч август ортан бетинде доозар дээш кидин түлүк аялдын турарлар. Ханыктын журнунда школын оран-башкыныла штуратурамы үрелген черлерин калтап малгаштап, штуратурамын чаартып кылган.

Келер өөредилге чымын дургузунда школын оттулар мыш-биле бурун хандырамы-биле топкак мыш сөөртүлдүң кидин түлүк чоруп турар. Топкак мыш сөөртүлдүң Чыдаана АТБ-нын колхозунда чүе машиналары-биле башкылар, өөреникчилер мыш сөөртүлдүң эрестиг чорудуп турарлар. Септелге башкыларын Думат Сарыг-оол, Дыртый-оол Кыргыс, Элбек Шагдыр-оол, ада-нелерин Думат Ма-ынтм, Халыма Кыргыс олар эң ишпейкир кирип турары онзадал демгелээр керек.

Н. ТАЛДЫН, Өвүр району «Торгалыг» колхоз.

ЧӨПТҮГ НЕГЕЛДЕ

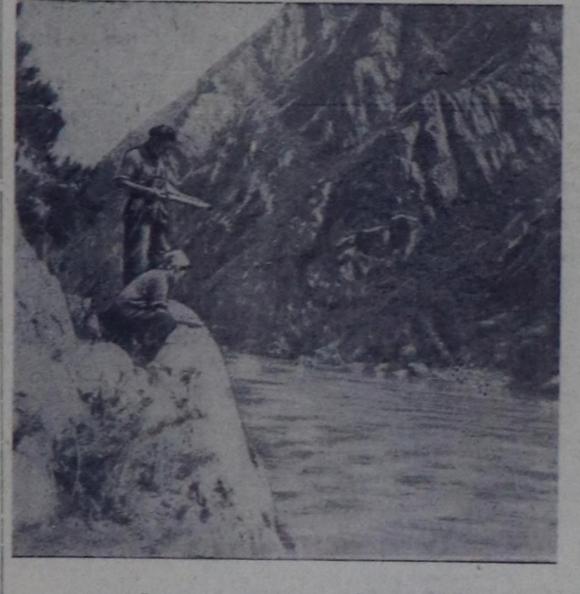
Бай-Тайга районунун Көп-Сөөк көдөз күсүмчүн културтур амдыралыкче кошкак кичөөнгей салып турар. Оон турукчү күсүмчүн дургазы эш Ойдуң, көдөз Сөөк-тектик конторасы турган бажынын бодунун хуу бажымы кылдып алгаш, оон соонда колхозтун хоочун бычачыны Чарындактын турттап орган бажынын база өзлөп алган.

Чарындак ирей бажың чок арткаш, чаш, өкүс уруулары-биле, мышты самдар кара өтке кирип олуруп алган.

Тыва араатарын өглерден чырып, чаалаг бажынарча кинир дзон согула үе шиптирлеттинип турда, 60 хар ашкан кырганын өтге чурт-таары-биле эш Ойдуңтун албадакынын дыка өчкө.

Иидыг фактыларын көре тура-ла, колхоз баштаар черин дургазы эш Эрес-оол, парторг эш Адыбай олар кандыг-даа хемчет албайн, Чарындак ирейни хоочун азаашкынар-биле мегелеп турары кончуп буруу. Чүгүл Чарындак ирей эвес, харын алзан хей колхозчулар турттап бажың чок болуп турарлар. Иччангаш хей колхозчуларын бажынар-биле хандыра деп айтырыны өч чоок-ку үеде үе шиптирлээрин чон негеп турар.

Н. МОНГУШ.

Геологтар дага. Фотохуд. Г. Сиروتинни.

ЧОГУУР ХЕМЧЕГЛЕРНИ АЛЫР УЖУРЛУГ

Ажылты чоннарнын коммунисттик ажырадырганы, экономиктег болган културтур тургузулуунун улут соргаларын шиптирлээринге културтур-чырыдышкын албан черлерин улут ролдуун СЭНП-нин XX болган XXI сьездлери (баз СЭНП ТК-нын «Амы үениң байдалдарында партияни пропагандалык соргаларын дугайында») досталында тодаргай айткан.

Таңды районунда културтур-чырыдышкынын 50 санныг албан черлери бар. Оон иштинде чүте културтур бажынын баан 3, көдөз клубтар 13, он көдөз библиотекар баа район төүдө улут улустарын болган урууларын библиотекарлар, 17 түрүм кино четистер бар. Оон ангыда автоклуб болган көпчү чорутур кино машиналары бар. Културтур-чырыдышкынын бугу-ле албан черлери материал-техника бааз болган калрар талазы-биле хандырыганы.

Бо чылым Балгазынын Културтур бажыны, «Тилдеге» совхозта көдөз клуб болган оон-ла өске чымык културтур-чырыдышкын албан черлери боттарынын аямын экижидип, оон ийиң денелен белгилей. Районун үш културтур бажынын чымыкче доктаамал аякыдап турар агиткултуртургадар бар. Бо чымыкче сөөлү беш айларынын иштинде районун културтур-чырыдышкын албан черлери 175 лекцияларын болган илеткелерин кылган, оун 8 муң ажыг кичи дымнаан. Язы-буру темалык 25 темактик жежээлерин эрттирген, анаа муң ажыг кичи киришкен, ол ишкеш 130 дыштанымла жежээлери ортаганнаан. Малчыннар ортуула 175 номчулгаларын болган бекседаларын чоруткан, 40 монтажтарын кылган, 60 ажыг хаза солуннарын болган агиткултуртургадар үндүрген, чакы тарымла үенинде агиткултуртургадарлар 30 концерттерин чоңт көргүскен.

Балгазынын Културтур бажыны (директору эш Столбовский) болган «Тилдеге» совхозта көдөз клуб (эртелекчи эш Ондар Кара-кыс) районда эң эки ажылды културтур албан черлери болуп турар. Културтур-ны бо одалары боттарынын ажычорудулазын колхоз, совхозтун муруннда салдырган бугуруле соргалары-биле сырый холбаштырган.

«Тилдеге» совхозтун хойжулары, саанчылары, бызаа ажаакчылары муракчы дуржууганын солчушуннарын кылдып турар. Совхозтун малчыннары Морачевка фермазын азып, анда саанчыларын болган бызаа ажаакчыларын, илеш кадарчыларын муракчы дуржууганын солушкан. Ол ишкеш ол совхозтун хойжулары «Ымыл партия» совхозтун хойжулары-биле боттарынын азында муракчы дуржууганын солушкан. Ол совхозтун бугурула үчестарында лекцияны доктаамал көчүп турар. Чакы тарымла үенинде совхозтун көдөз клубунун агиткултуртургаданын ховуун ажы-шчылеринин 12 концерттерин көргүскен. Опгача-эрттер хөдөөлөр чугаалап, оларын «салым-чаланым» илерожини кылдыр савап турарлар. Бөрүнчүк бузулган кижини дораан-ча «аас-кежик чок» деп көргүдур! «Дус төвүт бөзгөре тогуп болур, солгай бузун баскан туруп көзгө, база-ла «багай чүе-дүй» дээр. Бөрүнчүк бузулган хаан үеде өзал-өндөк таваржык байдал база туруп болур-ла мынаан. Иччанга-даа бо ийи таваржыктарнын азында кандыг-даа харылаа чок-ла болгай. Амырадада кандыг таваржыктар түрдү дээр силер, мычана-даа оларын «салым-чаланым» илерожинини кылдыр савап болбас.

Балгазынын Културтур бажыны «Тилдеге» совхозта көдөз клуб (эртелекчи эш Ондар Кара-кыс) районда эң эки ажылды културтур албан черлери болуп турар. Културтур-ны бо одалары боттарынын ажычорудулазын колхоз, совхозтун муруннда салдырган бугуруле соргалары-биле сырый холбаштырган.

«Тилдеге» совхозтун хойжулары, саанчылары, бызаа ажаакчылары муракчы дуржууганын солчушуннарын кылдып турар. Совхозтун малчыннары Морачевка фермазын азып, анда саанчыларын болган бызаа ажаакчыларын, илеш кадарчыларын муракчы дуржууганын солушкан. Ол ишкеш ол совхозтун хойжулары «Ымыл партия» совхозтун хойжулары-биле боттарынын азында муракчы дуржууганын солушкан. Ол совхозтун бугурула үчестарында лекцияны доктаамал көчүп турар. Чакы тарымла үенинде совхозтун көдөз клубунун агиткултуртургаданын ховуун ажы-шчылеринин 12 концерттерин көргүскен. Опгача-

ла, Шамбалыда болган өске-даа хову тургаларында «Чакы хун чымык чөмгөр» деп атели тарымчылары бекип дужуу өстүрүп аларымыче айгырып турар монтажтарын кылтылаан. Көдөз ажы-агый дугайында болган уран-төчен киноларын доктаамал көргүзүп келген. Чакы тарымла үенинде 41 агиткултуртур, 6 хаза солуннарын, 9 кинолдерин, 4 хундул самбыраларын, 3 көртүтү самбыралазын тургускан, 210 беске чорутунган, 341 каап солун номчулгаларын кылган, көпчү чорутур библиотека хову тургаларын үрүлчү кезип аялдан турган.

Чоорта чаа область Советинин күтүсүмчү Таңды райлүүскомунун даргазы эш Достак-оолдун районун културтур-чырыдышкын албан черлеринде ажымын дугайында илеткелен дымнаан. Область Советинин күтүсүмчү районун културтур-чырыдышкын албан черлеринде ажымын багы деп демгелээр болган оон ажымында бар четистерин үдизини-биле узунчаары райлүүскомга күтүзгөкч.

Районун културтур-чырыдышкын албан черлеринде ажымында кандык четистер көзүлени маңы көрөөлдер.

Арыг-Бажи, Кызыл-Арыг, Морачевка, Сосновка, Алаак, Успенка, Березовка, Элегес, Каык суурларда көдөз клубтарыни ишти тар, септелге болган бөгүмчүр кичөөдери кызыр тускай өөөдери чок. Устуде амы үениг клубтардан чүте «Совет Россия» колхозтун төү Арыг-Бажи суурдан өске черлерде чаа клубтар тулуу чорбайн турар. Бо черлерге чаа клубтар тулар дугайында хазаарымча колхозтар баштаар черлери, көдөз Советтер база райлүүском кандыг-даа хемчег албаан. Бо клубтарын деишкөөрин чагайжыкча ногаажыкчаан, дөөскиндир керим хазаа кылаан, көпчү керекселери болган театр диваннары чок. Клубтар төүлеленин ажымы багай, ажы планы чок. Бөгүмчүр уран чүгү бөгүмчүрүнүн ажымы саандарын, Арыг-Бажи, Морачевка, Каскалда клубтар чүте кино көргүзери-биле өйлөшкен, културтур-массалыг аякылар чорбайн турган. Межегей, Кочетово суурларын көдөз клубтарыныга тематиктег болган агытары харыны база дыштанымла жежээлери көчүт ховар болуп турган.

Райлүүскомунун аултурта килизинин эргелекчи эш Носовтун кошкак ууртууганында чамдык културтур бажынарнын директорлары болган көдөз клубтар эргелекчилери бөгүмчүрү чорукчуларын болган даштан, «мынган чүе чазаар, чөс, хала, мөңгү, ас-демирден яны-буру чүгүлдер штуруп кудур уран шеварерин, угузгалда даарыларнын район көрдүзүн үскен.

Чамдык көдөз библиотекаларын ажымы багай. Чижээ, Алаак, Успен-

ла, Кочетово, Элегес суурларда библиотекаларын турар бажынын ишти даянып, иштик денелген багай. Кочетово суурда библиотеканын тулуун үш чыда тулуп келген, ам-ла доозулган. Калдык суурда чаа туткан библиотеканың бажынында улус турутуп турар. Библиотекаларнын номнар салыр дөжүмчүр чөдөшпес. Хей номнарын шады кырында өзалып мааныдан олар үрелип турар. Калдык суурда библиотеканы ийи чыда хову турлаанча поварлар келген, чүте библиотеканы деп ат калгалап турарлаан баша деп аялдан ажымы чок. Алаак суурда клуб болган библиотеканы ийи чыда хову турлаанча поварлар келген, чүте библиотеканы деп ат калгалап турарлаан баша деп аялдан ажымы чок. Алаак суурда клуб болган библиотеканы ийи чыда хову турлаанча поварлар келген, чүте библиотеканы деп ат калгалап турарлаан баша деп аялдан ажымы чок. Алаак суурда клуб болган библиотеканы ийи чыда хову турлаанча поварлар келген, чүте библиотеканы деп ат калгалап турарлаан баша деп аялдан ажымы чок. Алаак суурда клуб болган библиотеканы ийи чыда хову турлаанча поварлар келген, чүте библиотеканы деп ат калгалап турарлаан баша деп аялдан ажымы чок. Алаак суурда клуб болган библиотеканы ийи чыда хову турлаанча поварлар келген, чүте библиотеканы деп ат калгалап турарлаан баша деп аялдан ажымы чок.

Чоорта чаа область Советинин күтүсүмчү Таңды райлүүскомунун даргазы эш Достак-оолдун районун културтур-чырыдышкын албан черлеринде ажымын дугайында илеткелен дымнаан. Область Советинин күтүсүмчү районун културтур-чырыдышкын албан черлеринде ажымын багы деп демгелээр болган оон ажымында бар четистерин үдизини-биле узунчаары райлүүскомга күтүзгөкч.

Районун културтур-чырыдышкын албан черлеринде ажымында кандык четистер көзүлени маңы көрөөлдер.

Моң мурунунда райлүүскомунун болган СЭНП райкомунун ууртуу агылаакчыларын културтур-чырыдышкын албан черлеринде ажымын ийиң чертеңип агытары кылдыр өртүп, өлчө көчүт кошкак кичөөнгей салып турган.

Райлүүском болган СЭНП райком културтур-чырыдышкын албан черлеринде ажымында четистерин үдизини-биле узунчаары, бо ажымы чаа бекип денелге көдүрөр дөш чүгүла хемчеглерин алыры чүгүла.

В. КУРЕНЕВ,

областын културтур өргөленин начальнигинин оралакчымы.

Ажылы дөттип бар чыдар

Улут-Хем районун «Улут-Хаа» колхозу эртең каш чыдарла аякы-агый талазы-биле хождундай артель болуп турган.

Ам бо чылым ол көдөз ажыла-агый артелинде ажы алзан дөттип бар чыдар апарган. Хойуң баш санын өстүреринде чарык чыдаа планы 108 хуу, өшкүмү — 107 хуу, майыстыг боа малдым — 102 хуу күтүсеттинген. Колхоз чакы тарымнаың планын 100 хуу күтүсеткен.

Чоорта чаа колхозтун малчыннарын хуралында Букба-Хуурак, Шойуң, Делба, Шакар-оол дөш ишкеш эки аялдан малчыннарын баштаар чер тус-тузуна ашка-биле шадыан болган сүт-баран фермаларын азында шилчир кызыл туку чарык чыда сүт саалазынын талазы-биле дээр черни өөлөни дөш ийги фермага тывыскаан.

Чамдык чеди алдыган четниктерге оожурувайын, ам-даа эки аякылар, четистерин чайладыр дөш үргүлчү демисежир, чеди чымын ийги чылында алдыган социалист күзөөлгелерин чедишкенин күтүсүмчү дөш шыгымы сагып салыр дээрин малчыннар боттарынын хуралында демгелээр. Хурал соонда мөге хуржи болган аят чарык болган. Хайыракан школынын өөреникчилери малчыннарга концерт база көргүскен.

Т. ДЮНДУПЕЙ.

хайлатымас мявылда болур характерин болушкуннарын чикеттери үстүде көргүскен болгай бис.

Иидыг болза-даа бойдуста болган нитилелге мыды мявылда болур болушкуннар-биле кады чайлаш чок эвес-даа таварымла-биле болу бээр болушкуннар база бар. Олар болу-даа берип, болбайн-даа барып болур. Чижээлээр, дайын шөлүндө тулушкунга ийи дайынчыларын бирөөн өлүрткен, а бирөөн дириг артаан. Ол чүл, «салым-чалан» бе, азы черде ол дайынчы өлүртүп ужурулуп турган кандыг-бир дүрүм өзүгаар болур чорук бе? Чок, индыг эвес. Ол «салым-чалан-даа», мявылда болунар чүл-даа эвес-тур. Ол дээрге анаа бар болган таварымла-дыр, чүте дээрге ук кичи ол үеде өктүн дүжөр ууга турган ужурунда анаа ол азам севараттык чантанчымын дөрөөриниң ол-дур. Механиканың хойлуларынын хөдөлгенин өктүн ужуруду хундуу хундуу илерөөн болбайнаан, мычангаш кичи болза өлген-дир. Чүте дээрге оон организмниң функциялары үрелген. Мычанмыкче, ук кичи ол турган чертен өске сырак-даа, чок-даа черте туруп болуу-ла болгай, мычанада оон он азы солгай талазымче ажыр ужура бээр ийик, мычангаш оон өлгөн ол анаа-ла аялжы берген таварымла-дыр. Чөүгүрүңе чедир турган кичиниң өлүрү—оон амдыралымын өргүңга дүрүм өзүгаар чайлаш чок болур болушкун-дур. «Салым-чаланга» бузурөөр кижилер ирүгүл-инды-ла идепкей чок болулар. «Салым-чаландан чайлазас» дээр түвеле бугүрөр чоруп кижилерин колдору салдычак, сагып-сеткелди ундаргай. Иидыг таварымла халатты таварымла-дыр, дайынга өлүртү чорук-даа хей болур. Бир эвес кичи «салым-чаланга» бугүрөөс, а бодунун күжүңге, бодунун иштериниң күжүңге, бодунун идиң чорутпа, техниканы күжүңге бугүрөөр бола

ол өске херек-тир. Иидыг кичи шериниң уран аргамын идепкейлер шиптөөлөр болган чүгүла негетин даяныч мөү-шылараыг болурун чеди алыр. Иидыг кижилерин өлүр чоруп эвес. М. Шолоховтун расказын маадыры Андрей Соколов даяныч аар-берге шыгалдаларыга таварымла-дыр, ол өлүртүскен, чүте дээрге кандыг-бир «салым-чаланга» бузурейин, харын бодунун күжүңге, бодунун Төрөөн чуртууну күжүңге ол бузуреп турган, оон ужурунда берге минутаарла сула салдымай, а, идепкейлер демисежеш, ол чүте дириг артаан эвес, харын тылап үскен.

Амдыралда яны-буру таварымла, тодаргайлаарга, чайлаш чок эвес, а болуп-даа, болбайн-даа барып болур индыг болушкуннар хей, ол болушкуну бузууга болуна бөриниң болушун чыдагыны база-ла бар. Чижээлээр, кичи күдүмчүнү кечип чытып машина азаане кире берген, бо дугайында чыдагааннарын хей-биле тып болур. Иидыг турбужа, бо факт болза мявылда болуп эвес, болуп-даа, болбайн-даа барып болур таварымла-дыр. Базы бир өске кичке. Кым-бир кичиниң огулу худулан, арагыч кылдыр өзүп келген. Моон чыдагааны түдөл, «салым-чаланга бе?» Чок, «салым-чаланга» эвес. Хамык уура ада-нелерде, чүте дээрге олар огулун караанга көзүлүр-ле шөш-содаа кылдыр, бот-боттарын дөрмөчкөлөр, а хаан аялычлар чыгып келгенде огулга база-ла араган амдыр, чок-ла болза, индыг бах бралыг чорукча кичиниң кампания азыпкан, ада-нелери хайгалар сапкан. Мычангаш оолдуң чыктыр өзүп келгенин чыдагыны «салым-чаланга» эвес а ада-нелерин боттарында, оларын кичиниңте.

Иидыг «салым-чаланга» бугүрөөр кижилер амдыралда болуп турар таварымлагарын ужурун экиң

эрттер хөдөөлөр чугаалап, оларын «салым-чаланым» илерожини кылдыр савап турарлар. Бөрүнчүк бузулган кижини дораан-ча «аас-кежик чок» деп көргүдур! «Дус төвүт бөзгөре тогуп болур, солгай бузун баскан туруп көзгө, база-ла «багай чүе-дүй» дээр. Бөрүнчүк бузулган хаан үеде өзал-өндөк таваржык байдал база туруп болур-ла мынаан. Иччанга-даа бо ийи таваржыктарнын азында кандыг-даа харылаа чок-ла болгай. Амырадада кандыг таваржыктар түрдү дээр силер, мычана-даа оларын «салым-чаланым» илерожинини кылдыр савап болбас.

Мини—боуунун аас-кежинин дарганакчымы

Бажы буруу болууну амдыралынын оруун, бодунун «салым-чаланым» бөжү турутуун, бодунун болган өске кижилерин аас-кежинин дарганы болуп шыдар. Иидыг болуу-да ол дугайында кижилерге чүгүл таарымчалыг байдалдарын нитилел хандырып бээр ужурулуп. Чүгү индыг таарымчалык байдаллар ол! Кижилерин маңтүдөгө таварымчалык эвес, ажыл чок чорутуван болган ашчүтүн хачыг-даас болуру; кижилер штуртуу политика талазы-биле бир ден эргелик болган күрүнениң айтырыларын шиптирлээринге меделелди кирижи. «салым-чаланга» чыгыртайлы, бойдуңуң болган нитилелдин хойлуларын билги, оларын ажыдып, шиптөөлөп ап, боттарынын

эрге-ажытарында чыгыртып тургузары болур. Кыскасы-биле чугаалаарга, болууну амдыралында болган ажыл-чорудулазынга өзүлүг хоступ кичи болган турары негеттисең.

Колоннадыг болган хамарымла-ыг турттарда

амылы чоннарнын «салым-чаланым» эвес, а капиталист туртуугу, империализм туртуугу турар. Оон ужурунда дарыктарыгаран мыдмы байдал-биле эптешпейн турар болган боттарынын «салым-чаланым» мыдыг деп санавайн турар. Мычангаш чык келген турум-на колоннадыг болган хамарымчалыг турттарын улустары империализм боттарынын чурттарында үчүр сызын, боттарынын салым-чолун холга ап, боттарынын чаа амдыралын туруп тургузуп турар.

Совет кижилерин, бүгү социалист чурттарын улустарынын амдыралы бола, капиталист, колон-

надыг болган хамарымчалыг турттарынын ажычын чоннарына сорук кирикти үлгөр-чижек болур. Чүте социалист нитилеледе ажылчы чоннар боттарынын «салым-чаланым» өзүлүг ээлери, боттарынын аас-кежинин дарганакчылары болуп турарлар. Ону бистин областын амдыралында алдыган чикетер-биле тодаргай көргүзүп болур. Тыва улут хей националдыг улут Совет Шыгалынын улустарынын найраалды өлүгүне киргенден бээр эртең үени дуртууга бодунуң амдыралы, бодунуң «салым-чаланым» үдизини-биле өскөрткен. Муң-муң кижилерин кырып чорамын элегдиреттед, аш-чүт, дедир өлбөс кылдыр узуктагынган. Улут өргө улустуң болган совет чурттуг бугу улустарынын дузазы-биле тыва улус малчүкү туртуугу уруткаан. Тыванын ажычын чоннары боттарынын колду-биле хоорайларын болган суурларын тургускан, күр черлерин ачарган, улутур бугурулгаларын, өндөгелерин болган школаларын тузкан, муң-муң кижилерин амдыралы болган «салым-чаланым» өскөрүлген.

Бүгү совет улусу-биле бир дөш,

областын ажычын чоннары ССР-нин Дээди Советиниң беки сессиянын шиптирлерин совет кижилерин амдыралын экижидеринеч утлавар чаа бажы кылдыр ийи-биле чугу-дугууну күзөп ал турар. Амдыралын болган албан-хаалчыларын үндүрткүлери тиртарын соксарды, ажыл хунун кылары — боттарынын амдыралын кандыг-бир «салым-чаланга» бугүрөөр, меделелди-биле ону бодунун колду-биле туртууп турар совет кижилерин кайгалчак чаалап алышкынарын-дыр.

Марксисчленинче теория-биле чөпсөгелген Коммунист партия коммунизми тургузарынын чаалаг соргаларын боттарынынче совет улусу баштан өрт.

Мерксисчленинче эртем «

Совет-индонези чугаалажышкынар дугайында ДЫҢНАДЫГ

ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелиниң Даргазының Бирги оралатчымы А. И. Микоянын болгаш найыралдык аян-чоруну-биле Совет Эвилелинде чоруп турар Индонезия Республиканың Бирги министри Р. Х. Джунда Картавиджайаның аразында экономиктиг кады ажылдажылга болгаш садылгажылга айтырылганын талазы-биле совет-индонези чугаалажышкынар июль 1-де Москвада эгелзэн. Ол чугаалажышкынар болза ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Н. С. Хрущевтуң болгаш Индонезия Республиканың президентиниң Сукарнонуң 1960 чылдын февраль 28-те Богорга ат салганы, кады кылган совет-индонези меделеге дүүштүр чоруп турар.

Совет Социалисттик Республикаларының Эвилелиниң болгаш Индонезия Республиканың аразында экономиктиг болгаш техниктиг кады ажылдажылга дугайында 1960 чылдын февраль 28-те ат салынган ийги кол дугуржудың күштү болгаш бижиктери А. И. Микоя биле Р. Х. Джунда Картавиджайа солукшанар.

ССРЭ-нин чаза Индонезия Республикасының чаза-биле Индонезияга үлөтүр болгаш өскө-даа тудуларын, оон иштинде кара болгаш аялг металлургияны, химия үлөтүрүнүң бүдүрүлгелерин, пеставы бүдүрүлгелерин болгаш көдө ажыл-агый тудуларын тударда, а ол ышкаш атомнуг энергияны тайбың сорулгаларга ажылдарда кады ажылдажырын дугуржулга-биле көрүп турар. Чыгемделгилегеделерге 250 миллион америк доллар түнүгү улуу хуусаалык чээлин Совет чазак индонези чазакка тыпсырын база дугуржулга-биле көрүп турар. Ол чээлин совет организацияларының күсүдип турары төлөпиле ажылдарын база Совет Эвилелиниң Индонезияга тудар апары бүдүрүлгелерге болгаш тудуларга эргежок чугуда болганы-биле ССРЭ-ден Индонезияга дужаап турар материалдарын болгаш дериглерин төлөрүнгө Индонезияга ажылгаар. Ук дугуржулга 1960 чылдын июль 1-де күштү болуп кирген.

Атомнуг энергияны тайбың сорулгаларга ажылгаар дугайында Совет Социалисттик Республикаларының Эвилелиниң чазааның болгаш Индонезия Республиканың чазааның аразында кады ажылдажылга дугайында дугуржулгага ат салыр дугайында дугуржушкун чугаалажышкынар үезинде база чедип алдынган. Дугуржулгага А. И. Микоя биле Р. Х. Джунда Картавиджайа ат салган.

Атомнуг ишчилек реакторун тургузарда, өөредилге сорулгаларына адролуп ишчилек черин тударда Индонезияга техниктиг дуанын Совет Эвилели көргүдери, Индонезияга чогур дериглери, материалдарын, приборларын болгаш радиоактивтиг стабилдиг изотоптарын дужаарын, а ол ышкаш бээр машиналарын ажылгаар талазы-биле болгаш үлөтүргө, медицинага, биологияга болгаш көдө ажыл-агыйга радиоактивтиг изотоптарын ажылгаар талазы-биле национал индонези кадрларын белеткөөрде дуза чедирерин дугуржулга-биле көрүп турар.

1959 чылдын январь 3-теги совет-индонези протокол бугаар тудар көрдүгү турган чылда 50-50 муң тонна кап бүдүрер металлургияның ийи заводтарының орнунга чылда 100 муң тонна кап бүдүрер күчүдүгү бир металлургия заводун Индонезияга тудар дугайында дугуржушкун база чедип алдынган.

Ол дугуржушкуну ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелиниң Даштык-биле экономиктиг харылзаалар талазы-биле Кудун комитетинин даргазы С. А. Скачковтуң болгаш Индонезияның Тудар болгаш үлөтүр министрини Хайерул Салехтиң аразында чагаалар солчушкуну-биле кылган.

Австри улус байыр чедирип турар

ВЕНА. (СЭТА). ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Н. С. Хрущевтуң Австрияда чед бергенниң болгаш апаз оон берген баштайгы хүнүнүң дугайында өтчөттөрүн Венада июль 1-деги солуннары мурунку арыннарынга бүрүнү-биле парлагылаан.

«Винер пейтуң» деп хамаарылга чок солун бүдүн арынны кижилер мындыг агаи паралаан: «Хрущев Венада, Австрияга бүгү делегей көрүп тур». Н. С. Хрущевка чурттуң албан-дужаалдыг кижилеринин болгаш чурттаачы чонунуң көргүскен чыгып болгаш чуреттин ханымында хүлөп алышканын ук солун боду-

нун чүүлүнде айтыкан. Хүндүгү совет аалчыны аэродромга уткуп алганын дугайында дындадыгым ол солун мындыг агаи апазга паралаан: «Федералдыг президент австри удуштуң өмүзүздөн байыр чедирген».

«Винер пейтуң» ол ышкаш Н. С. Хрущевтуң Венада чоруп турарынын дугайында элзэн каш чурктарын үндүргөн. Оларын бирөөнде мотоциклдеринг хүндүгү танымалдарга үделип алгаш автомашинада бар чоруп хүндүгү совет аалчыга веначаларын сыйрып одуруглай туруп алган байыр чедирип турарын көргүскен.

«Нейес эстеррейх» солун боду-нун чүүлүн мындыг улуз агаи апазга паралап үндүргөн: «Бүгү делегейге кожа-хелбээ догуннаашкынын болгаш тайбың дээш». Н. С. Хрущевтуң президент А. Шерфтиң, канцлер Ю. Рааб-биле база оралакчы канцлер Б. Питтерман-биле беседазынын найыралдыг буга болуп эрткенни солун айтып турар.

Канцлер Ю. Раабка белек кылдыр Алга совет ракетаның чедиргени ССРЭ-нин ыкмелиниң хоолгазын Н. С. Хрущевтуң берип турарын көргүскен чурукту бүгү солуннар парлагылаан.

Сомали Республиканы тургузар дугайында шийтпир

МОГАДИШО. (СЭТА). Мурунунда хайгаарал апазга турган Сомали девискээринин хооблужудулга хуралына болгаш мурунда англи девискээр турган Сомалилендинин парламентинин июль 1-де каттышкан

хуралына ол ийи девискээр черлерин каттыштарынын болгаш оңу казгас-ай күрүне—Сомали Республика деп апаз дугайында шийтпир үндүргөн. Республиканың найысылары Могадишо хоорайга турар. Түр

президентиге Аден Абдулла Осман сонгутурган. Ол ышкаш ийи девискээр черлеринин парламентинин Сомали Республиканың түр хооблужудулга хуралы кылдыр каттыштырар дугайында шийтпир база үндүргөн.

АКШ-тын Чоон чүкте эң улуз шериг баазы турар Окинава ортулукка Эйзенхауэр чед берген хунде Наха хоорайга дыка хей кижилер кызыл туктары болгаш транспарантыларын тудуп алгаш чыскаал-биле үнген. Оларын тудуп алган чүүлдеринде мында деп бижип каан солгулаан: «Эйзенхауэр, сен кым чаалаң чүүл!» «Бодунуң водородтуг бомбаларыны болгаш «У-2»-лериниң ап алгаш, чанып чор!» «Эжелел чуруму кайы кире үргүлчүлэрин биске шыны-биле чугаала!» «Америк империализм, Япониядан үкүп чорум!» АКШ-тын шериг эрге-чагыргалары Эйзенхауэрин

чоран оруун дургаар 25 муң америк солдаттарын тандылаткан. Эйзенхауэрин олурган машиназы Наха хоорайга кирип келтирге, чыскаалган кижилер полицияны камгалалың чаза таваран. Оон камгалалды далайын чадаг шериглеринин солдаттарыга дааскан болгаш олар чыдаларын чыскаалганарже удуз тудуп алгаш турганнар. Чурукта: Наха хоорайга ышан чыскаалганарны солдаттарын тардыр сывырып турганы. Фото Джалан Престини. (Чуруктуу фототелеграф-биле хүлөп алган).

Тайбың кожа-хелбээ догуннаашкынын херээ дээш

Н. С. Хрущевтуң Австрияда аян-чорунуң дугайында социалисттик чурттарның парлагызының бижип турары

Социалисттик чурттарын паралаганы болгаш радиоу ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Н. С. Хрущевтуң Австрияга аян-чорунуң улуз кичээлгиле салып турар. Совет чазактын баштыгынын нейтралдыг чуртче аян-чоруну тайбың кожа-хелбээ догуннаашкынын херээге үрө-түнедиг болуп доостур деп солуннар демделзэн.

ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы найысылалдын чоунуң чымы-биле уткуп алган дугайын Чехословакияның «Руде право» солуну айтыптыкан, оон бижип турары болза: бо дээрге, Совет күрүениң төлөөлчизинге Венада чоунуң белеткөөн чуреттин ханымыдан найыралдыг ужурыжышкыны болуптур. Австри улус Совет Эвилелиниң тайбың күженишкени-неринин төлөөлчизин, тайбыңның болгаш апаз-бүрү нянталел системаларыг күрүне-биле тайбың кожа-хелбээ догуннаашкынын политиказын талазакчы болуп деп, Н. С. Хрущевка байыр чедирип турар.

Аэродромга Н. С. Хрущевтуң болгаш президент Шерфтиң чугаала-рын, а ол ышкаш президентге болган дүштеки шайлагана Н. С. Хрущевтуң чугаалын чехословак солуннар парлап үндүргөн. «Право» солун Н. С. Хрущевтуң чугаала-рынның кол утказын тусыйлап биживизиан, «агрессив күштериниң кандыг-даа өчүк-чөгүлгелери тургаж, тайбыңның херээ тилээр» деп демделзэн турар.

Болгарияның төп солуннары «Вена Н. С. Хрущевтуң элзэн буга-биле уткуп алган». «ССРЭ биле Австрияны аразында найыралдыг харылзаалар — тайбың кожа-хелбээ догуннаашкынын бүтүрелдиг үлөгер-чижээ», «Австри ажалчы чоунар Н. С. Хрущевтуң Тайбың болгаш найырал, Никита!» деп кыйгылар-биле базым бүртүтүне үдөп чоруп турар», «Австрияның улуг

хуну» деп улуг эгелер-биле боттарыны тускай корреспондентилеринин толаргай өтчөттөрүн, Совет чазактын баштыгынын Венага байыр-лап-биле уткуп алганынын дугайында болгаш телеграф агентилелиниң болгаш СЭТА-ның дындадыгларын парлап үндүргөн. Н. С. Хрущевтуң болгаш Австрияның президентини А. Шерфтиң Венада аэродромунга чугааларын солуннар паралаан. Оон-биле кады ук солуннар Н. С. Хрущевтуң болгаш А. Шерфтиң аразында чуреттин ханымыдан хол тут-чуп мердежешип турган үезинде тырттырган фото-чурукту база үндүргөн.

Польша солуннар совет бижик ала-чыны Венада чоруп турарына тускайлап отчөттөрүн, корреспондентилеринин, фото-чуруктарын парлап үндүргөн. Ол материалдарың эгелеринге «Австрияның найысылалы премьер Хрущевка чуреттин ханымыдан байыры чедирип тур», «Венада чурттаачылары Тайбың, найырал, Хрущев!» деп дооуннар салып турар» дээн сөстөрүн парлап турар.

Вена премьер Хрущевка болгаш ону үдөп чоруп кижилерге чуреттин ханымыдан байыры чедирген деп, «Трибуна Люд» солун бижзэн. Аалчыларын Вена кааң аас хүнде үгер бооларын байырладыг дааш-ташкынары болгаш чекер-биле уткуп алган. Венада чурттаачылары хүндүгү аалчыны изит йөрөөл салышкынары-биле болгаш австри, совет туктар-биле уткуп алганнар.

Премьер Хрущевтуң олуруп алган чоран машиназы үдөөн автомабилдеринин колонназының келирине ырак мурунда-ла Венамың муңмуң чурттаачылары апаз белеткөөн гостиницага чедип келген турган деп «Штадлар мюдых» солун бижзэн. «Премьер Хрущевка байыр чедирип тур бис», «Совет Эвилели-биле найырал» деп бижимелдиг транспарантыларын олар тудуп алган келгенер. Муң-муң кызыл-ак кызыл туктар оларны баштарынын кырынга кийкип тургулаан. Чылганнар «Тайбың болгаш найырал, Хрущев!» деп дооуну салып турган.

Совет Эвилели бис Австрияның аразында найыралдыг харылзааларын хөгжүдзөн болза, тайбың кожа-хелбээ догуннаашкынын бүтүрелдиг үлөгер-чижээ болуп деп Румынияны «Скынтея» солуну бижзэн. Н. С. Хрущевтуң Австрияга аян-чорунуң эгелзенин тайбырла-лашкан, «Ромында либераның» Венадан алган корреспондентилеринге бижип турары болза, тайбың болгаш найырал дээш, чепсеглен-нишкенин дүжүрери дээш дооун-нарын апаз-биле эрттип турар

бугул байырладыг байдалыга ук аян-чорук эгелзэн.

Венгрияны «Мадьяр немзет» солуну Н. С. Хрущевтуң Австрияга аян-чорунуң улустар аразынын эң чугула болушкуну болуп деп үнел-деп бижзэн. Бо аян-чорук совет-австри харылзааларын бижгы-рынга шийтпирлиг ужуз-дугуалыг болуру чигиниң чок деп солун демделзэн. Будапештинин бүгү солуннары, Совет чазактын баштыгынын Венада чоруп турарынын дугайында тодаргай өтчөттөрүн пар-лавышаан, австри найысылалдын чурттаачыларынын апаз көргүскен чуреттин ханымыдан найыралдыг хүлөп алышкынынын дугайын бижип турар.

Берлинниң демократтыг солунна-ры Н. С. Хрущевтуң күрүнеини аян-чоруну-биле Венага чед берген дугайын бирги арыннарынга бижзэн. Совет чазактын баштыгынын австри найысылалдын чоуну чуреттин ханымыдан чымы-биле уткуп алган деп, солуннар демделзеп турар.

Венада чурттаачылары Н. С. Хрущевту болгаш ону үдөп чоруп кижилерин чуреттин ханымыдан шийткен эвилел буга-биле уткуп алган деп, «Нейес дейтлаад» дем-делзэн. Солунун айтып турары болза, Н. С. Хрущев улуг күрүне-ниң чазааның Австри Республикаже апаз бугулауң аян-чоруну-биле келген баштайгы баштыгы болуп, Венада чурттаачы чоуну болгаш Австрияның албан кижилери тай-бың кожа-хелбээ догуннаашкыны-а үндөзүлзөш Австрияга нейтралитетти болгаш улустар аразынын найырал-дыг харылзааларын хандырып турар австри күрүне керээзин чарарына Н. С. Хрущевтуң салган күже-нишкенин беди-биле үнелеп көрүп турар.

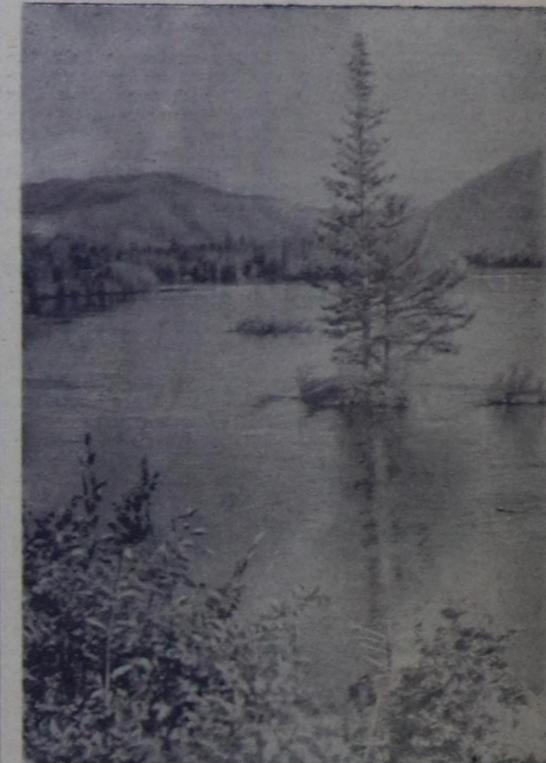
«Берлингер Пейтуң» солун ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелиниң Даргазынын австри найысылалга чед берген дугайын «Крип моор-лаан, Н. С. Хрущев» деп, Вена чугаалап тур» деп эге-биле дында-кан.

Австри улус бижик аалчыны көргө-ниң өөрүп, ону сагыш сеткил-дин оңаз ханымынын-биле уткуп ал турар деп, солун демделзэн. «Национал-Пейтуң» солунун демделзеп турары болза, ССРЭ биле Австрияны аразында тургустунган харылзаалар тайбың кожа-хелбээ догуннаашкынын үлөгер-чижээ бо-лур.

Н. С. Хрущев болза Австрияны ак-сеткилдиг шычы өнүгү болуп деп, Австри Республиканың пре-зидентини А. Шерфтиң кылган меде-делзин Берлинниң элзэн солуннары чүүлдеринг эгелеринге бижзэн.

(СЭТА).

БИСТИҢ ОБЛАСТЫҢ БОЙДУС ЧУРУМАЛДАРЫ

Урелзешкин. Фотохуд. А. Нугуурактым.

Бот-тывынгыр уран чүүлүн область көрүлдө бо чылды июль ай-нын 6-дан 10-га чедир Кызылга культураның болгаш дыштанымның Гас-телло аттыг парымга Ногаан тастрга болуп эрттер. Көрүлде моон алаанда график бугаар эрткээр:

- ИЮЛЬ 6-ДА
 - 11 шактан 13 шакка чедир Барым-Хемчик район.
 - 13 шактан 15 шакка чедир Бай-Тайга район.
 - 17 шактан 19 шакка чедир Эрин район.
 - 19 шактан 21 шакка чедир Кызыл хоорай.
- ИЮЛЬ 7-ДЕ
 - 13 шактан 15 шакка чедир Суг-Хал район.
 - 17 шактан 19 шакка чедир Бин-Хем район.
 - 19 шактан 21 шакка чедир Тес-Хем район.
- ИЮЛЬ 8-ТЕ
 - 11 шактан 13 шакка чедир Улуз-Хем район.
 - 13 шактан 15 шакка чедир Каа-Хем район.
 - 17 шактан 19 шакка чедир Талды район.
 - 19 шактан 21 шакка чедир Чаа-Хал район.
- ИЮЛЬ 9-ТА
 - 9 шактан 11 шакка чедир Тожу район.
 - 11 шактан 13 шакка чедир Чоон-Хемчик район.
- ИЮЛЬ 10-ДА
 - 17 шактан 19 шакка чедир түгел концерт.

БОТ-ТЫВЫНГЫР УРАН ЧҮҮЛДҮН ОБЛАСТ КӨРҮЛДЕЗИНИҢ ОРГКОМИТЕДИ.

Редакторчун оралатчызы Д. О. БЕГЗИ.

КИНОТЕАТРАЛГА

- 686ҮН
 - «ВЛКСМ 30 чылы» (Улуг залга): «Эки апар, дөңгөр!» («Здравствуй-де доктор!»)—12, 2.15, 4.15, 6.15, 8.15, 10.10 шактарда.
 - «ВЛКСМ 30 чылы» (Биче залга): «Хани» 5, 7, 9 шактарда.
 - «Каа-Хем»: «Шаптаразынын ээр челер» («Возиме повороты») делгем экранга—5.15, 7.15, 9.15 шактарда.
 - «Восток»: «Ныдат цир» («Китайский цирк») 1.15 шакта. («Нара-дайжы нис» («Черногорочка»),—3.15, 5.15, 7.15, 9.15 шактарда.
 - «Летний», «181» харылавайын-дыр «181» не отвечает)—5, 7, 9 шактарда.

ОБЛАСТЫҢ КИНОЭКРАННАРЫНДА

АЙЫЫЛАДЫГ ЗОНА

ОПАСНАЯ ЗОНА

деп кинону көрүңер.

Чугдунмаан ногаалар болгаш кат-чимистер дугайында

Дизентериядан бодун канчаар камгаланы дугайында хей-хей сүмелерин эмчилер бери турар. Оларны аразында мындыг сүмө бар: «Чугдунмаан чиг ногааларын болгаш кат-чимистерин чивенер». Бо сүмө чүү чүвөгө үндөзүлзөгөн. Дизентерияны тыялдарык микробтар ногааларга оморолду чимчилдип турар арыг эвес чүүлдер, а кат-чимистерге—оларны чымып ап турар черлерге хөрүн дамчытыр чымышын турар. Дизентерияны болдуруп турар микробтарлыг ногаалары болгаш кат-чимистерин чигре айымы удуз бе! Ол дугайын даразында факт көргүзүп турар. Болук эмчилер рынокка салып турган редисти, салатты, морковту, огуретти, помидорун, сливаны, грушаны, яблукту болгаш виноградты бактериология лабораторияныга үргүлчү ишчилеп турганнар. Шинчөөн ногааларын 37 хуузуна база кат-чимистерин 73 хуузуна кижиниң шөйүндүлүгүн чоруп шөйүндү палочкалар-микробтары тыялган. Бо чураттайр болза, ногааларын болгаш кат-чимистерин шөйүндү палочкалары-биле ажамк хирлешип турарында дугайын чугаалап турар-дыр. Бо микробтарын чоран черинге дизентерияны палочкалары база чоруп болур чадаң чок, чүгө дээрге оон тарал ментерлериниң оруу база-да шөйүндү палочкаларынын-биле бир дөмөй болур. Санитар-чырымшынының Тыва область бажым.

ОДУНГАН АФРИКАДА

Гана—республика болган

АККРА. (СЭТА). Июнь 30-нун июль 1-же дүнезинде Гана, британ вилетилежилеге хелээр артышкан, республика кылдыр чарлаптыган. Республиканың төрүтүнгениниң дугайын гужд-тар болгаш мезгелер-биле дында-наткылаан. Ол болушкунга холбаштыр

күрүне бажынынга бугула болган, апаз доктор Куаме Нкрума-ны республиканың баштайгы пре-зидентини база даразындагы беш чыл дургузунда чазактын баш-тыгыны кылдыр чарлаан. Гананың сөөлү англи генерал-губернатор лорд Листовал июль 30-де Аккрадан үнүп чорупкан.

Конгонун хамаарышпас чоруун чарлаан

ЛЕОПОЛЬДВИЛЬ. (СЭТА). Леопольдвилеге июль 30-де Конгонун хамаарышпас чоруун чарла-лаары байырладыг байдалга бо-луп эрткен. Делгем залды парла-ментинин депутаттары болгаш сен-аторлар база хей сангы аалчы-лар шыгырт долур олурупкан. Национал ордузунуң мурунга Африканың чаа хамаарышпас күрү-незиниң найысылалынын муң-муң чурттаачылары, чок-кавы-ла суурларын чурттаачылары чыгып келген. ССРЭ-нин Дээди Советиниң Даргазынын оралак-чызы болгаш Тажик ССР-нин Дээди Советиниң Президиунун Даргазы М. Р. Рахमतова баш-таткан Совет Эвилелиниң төлө-лери-биле кады элди, ол ышкаш даштыкы күрүне-лерин төлө-лери олурганнар. Белгиянын ха-

маарышпас чоруун чарлаанынын дугайында бижик-ке Лумумба—болгаш—Конгонун даштыкы херектер министри Бом-боко, а бельгий талаан—Эйсе-кене болгаш даштыкы херектер министри Вилье олар ат салган-нар. Чаа тускайлаң күрүнеин тургустунганынга залга олурган бүгү кижилер бут кырынга ту-руп алгаш байыр чедирген. 13 миллион чурттаачылыг Конго колониялызынын дарламы дүжүр охтаан болгаш Африканың түнүнде чаа хамаарышпас күрү-не—Конго Республика тыялган.

Сомали Республика тургустунган

МОГАДИШО. (СЭТА). Июль 1-нин дүнезинде апаз Сомали Рес-публиканы чарлаанынын бугулап болган. Ук бугулаа ССРЭ-нин

министри Н. А. Дыгайга башта-нып ССРЭ-нин чазак тылзери-биле кады 72 чурттарын төлө-лери кырышкан.